

Περιοδικό

ΒΟΥΛΗ & ΕΥΡΩΒΟΥΛΗ

« Αναθεώρηση Συντάγματος : άρθρο 16 »

Ιανουάριος 2007

Το άρθρο 16 δεν αποτελεί

και χρήσιμες μεταρρυθμίσεις

του Σωκράτη Κοσμίδη*, βουλευτή του ΠΑΣΟΚ

Η αντιπαράθεση στα θέματα παιδείας δεν πρέπει να είναι δογματική και πολεμική. Δεν πρέπει να είναι υπέρ βωμών και εστιών. Η αντιπαράθεση πρέπει να στηρίζεται στη λογική και στο καλώς εννοούμενο δημόσιο συμφέρον. Πρέπει να έχει

πανοικία τα μυαλά και παγκόσμια θεώρηση. Υπάρχει παθογένεια, στην παιδεία, πανθολογούμενη θα έλεγα. Οι ευθύνες μοιράζονται στην πολιτεία, αλλά και στην πανεπιστημιακή κοινότητα, δηλαδή σε καθηγητές και φοιτητές. Καλό είναι να μη χαϊδεύουμε καμιάς κατηγορίας τα αυτιά.

Σχεδόν όλες οι κυβερνήσεις και όλοι οι Υπουργοί Παιδείας επιχειρούν μεταρρυθμίση στην παιδεία. Αυτό φαίνεται καλό. Το κακό, όμως, είναι ότι τα μέτρα είναι αποσπασματικά και ασυνεχή, χωρίς ευδιάκριτο στόχο και χρονικό ορίζοντα.

Διατρέχοντας κανείς την προτελευταία παράγραφο της πρότασης της Νέας Δημοκρατίας νομίζει ότι η παράταξη αυτή ανακάλυψε το μαγικό ραβδί, την πανάκεια για την επίλυση του προβλήματος της εγχώριας τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Αναρωτιέμαι, αν φροντίζαμε και τα ελληνικά πανεπιστήμια λειτουργούσαν σωστά και αποδοτικά κι αν είχαμε μηδενίσει τη μάστιγα της παραπαιδείας, θα συζητούσαμε σήμερα για την αναθεώρηση του άρθρου 16; Ασφαλώς όχι. Αντί να φροντίσουμε γι' αυτό που είναι συνταγματική υποχρέωση της πολιτείας και της πανεπιστημιακής κοινότητας, ψάχνουμε για εναλλακτικές προτάσεις.

Αναρωτιέμαι και κάτι άλλο. Έχει γίνει έρευ-

να ποιοι φορείς επιθυμούν και μπορούν να ιδρύσουν και συντηρήσουν μη κρατικά, μη κερδοσκοπικά ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα; Έτσι για να γνωρίζουμε τους ενδιαφερόμενους και τη φερεγγυότητά τους. Θα έχουμε στην Ελλάδα Χάρβαρντ; Ποιος θα ήταν αντίθετος; Όμως το Χάρβαρντ έχει ετήσιο προϋπολογισμό 26.000.000.000 δολάρια το χρόνο, ο οποίος είναι ίσος με την ετήσια χρηματοδότηση όλων των βρετανικών πανεπιστημίων. Θα έχουμε λοιπόν Χάρβαρντ ή Ι.Ε.Κ. και κολλέγια μεταλλαγμένα σε πανεπιστημιακά ιδρύματα μερικής φοίτησης; Είναι προφανές ότι θα ισχύσει το δεύτερο.

Το θέμα είναι να μη σπουδάζουν τα ελληνόπαιδα στο εξωτερικό;

Ή μήπως το θέμα είναι τι θα κάνουν μετά τις πλημμελείς σπουδές τους στο εξωτερικό; Θα στήσουμε στην Ελλάδα ιδιωτικά πανεπιστήμια ευκαιρίας, τύπου Πρίστινας, για τη φοίτηση εδώ αυτών των παιδιών; Ποιας στάθμης θα είναι τα πανεπιστήμια που θα δέχονται αυτά τα παιδιά και με ποια διαδικασία;

Ή φαντάζεται κανείς ότι θα στηθούν εδώ καλά ιδιωτικά Α.Ε.Ι. ώστε οι καλοί θα εισάγονται σ' αυτά και οι μέτριοι στα δημόσια; Και τι θα πει μη κρατικά; Γιατί κρυβόμαστε πίσω από τις λέξεις. Προφανώς μη κρατικά σημαίνει ιδιωτικά. Και από την άλλη τι σημαίνει μη κερδοσκοπικά; Πίσω απ' αυτά δεν θα είναι κερδοσκοπικές επιχειρήσεις, εργολάβοι, εκδότες, εφοπλιστές, πετρελαιάδες; Το θέλουμε αυτό;

Εγώ προτιμώ όλοι αυτοί να πληρώνουν φόρους και να μην κερδοσκοπούν και ασυδοτούν στη λειτουργία τους, παρά να εμφανίζονται μετά ως ευεργέτες για να ενισχύσουν την πάσης φύσεως δύναμή τους. Γιατί αυτοί δεν επιχορηγούν έδρες ή σχολές, όπως γίνεται στα βρετανικά πανεπιστήμια όπου το 27% των πόρων προέρχεται από τέτοιες πηγές;

Δεν είμαι ούτε δογματικός ούτε σοσιαλομανής. Δεν δαιμονοποιώ το ιδιωτικό ούτε αποθεώνω το δημόσιο. Θυμίζω ή γνωστοποιώ σε όσους δεν το ξέρουν, ότι το 1994 ως γενικός γραμματέας του Υπουργείου Εμπορίου ήμουν ο εμπνευστής και συντάκτης του α μοτ του νόμου για την απελευθέρωση μισθώσεων κατοικιών και επαγγελματικής στέγης.

Το δημόσιο πανεπιστήμιο είναι ευρωπαϊκή κατάκτηση. Πουθενά δεν απειλείται από το ιδιωτικό. Στα εξήντα εννέα ιδιωτικά Α.Ε.Ι. της Γερμανίας φοιτά μόνο το 3% των φοιτητών. Στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα πανεπιστήμια είναι σχεδόν αποκλειστικά δημόσια. Στα εκατό καλύτερα πανεπιστήμια του κόσμου κατατάσσονται, εκτός των αμερικανικών, πολλά δημόσια γαλλικά και άλλα ευρωπαϊκά, ακόμη και αυτό της Μόσχας.

Το άρθρο 16 δεν αποτελεί εμπόδιο για τις αναγκαίες και χρήσιμες αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα. Η επικέντρωση της προσοχής σ' αυτό αποπροσανατολίζει και η αναγόρευση της αναθεώρησής του σε Λυδία λίθο της μεταρρύθμισης είναι πλήρως εσφαλμένη.

Δεν θα είχα, φανατικά, αντίρρηση στην αναθεώρηση του άρθρου αυτού με δύο προϋποθέσεις: Πρώτον, προηγούμενη αναμόρφωση του δημοσίου πανεπιστημίου και όχι εν καιρώ και δεύτερον πλήρης και αναλυτική αποσαφήνιση των όρων ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών Α.Ε.Ι..

Όσο οι όροι είναι ασαφείς και "ευρύχωροι", όσο οι μνηστήρες είναι άγνωστοι, φοβούμαι ότι θα προστεθεί ένα ακόμα πρόβλημα στα υπάρχοντα. Γι' αυτό διαφωνώ με την πρόταση επί της ουσίας.

***Από την ομιλία του Σωκράτη Κοσμίδη στην επιτροπή της Βουλής για την αναθεώρηση του συντάγματος**